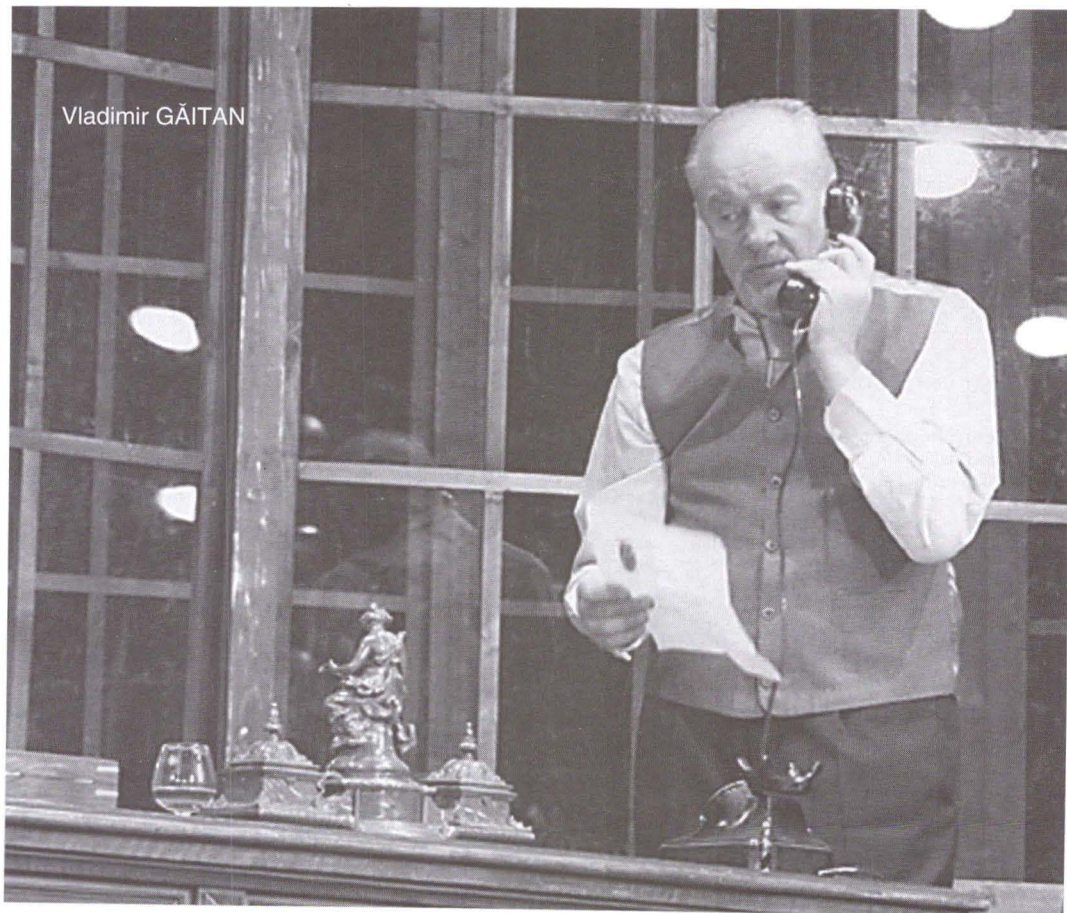

Constantin PARASCHIVESCU

Plăcerea jocului

Atacat pentru succesul comediei *Titanic-vals* (premiera 21 noiembrie 1932) de ofiterime, cler și politicieni, lezați de aluziile puțin protocolare la adresa moralității lor, Tudor Mușatescu s-a apărat cu un răspuns ofensiv, ridiculizându-i într-o acidă, ...*Escu*, reprezentată la sfârșitul anului următor (23 noiembrie 1933 spune autorul, 11 decembrie scrie Ioan Massoff în istoria sa, neconcordanță de date ce nu privește pe autoarele caietului-program, ci numai faptul că o publică la două pagini diferență fără avertizare). În plină campanie electorală atunci, cu răfuieli și victime, proliferarea naționalismului șovin și a fascismului pe continent, ea n-a mai produs reacția ostilă, fie pentru că „...eștii” aveau alte preocupări pe cap, fie că se schimbau prea repede din funcții sau nu mai aveau argumente s-o facă. Era prea directă satira, lovea în mecanismul care întreține lichelismul politic și demagogia, cu vâpăi generalizatoare ce nu mai puteau fi amendate. Și cu artă, câștigând adeviziunea publicului și a deceniilor ce au urmat. Spunea dramaturgul că în anul următor, în 1934, se

Vladimir GĂITAN

reprezenta la Teatrul Național într-o singură săptămână de patru ori *Titanic* și de trei ori ...*Escu*. S-a reprezentat cu succes și în anii ideologiei restrictive, vizând „politicianismul burghez”, se reprezintă azi vizând... cum să-l mai spunem? Succes ce nu rezultă, însă, numai din răsfrângerea acestei realități, ci mai ales din harul cu care e pusă în valoare artistică pe o direcție articulată pe tipuri și motivații de intrigă reale. Ceea ce poate orienta și o transpunere cu o măsură inspirată de teatralitate, sau, dimpotrivă, o abatere spre șarjă și vulgar (am văzut și mitocănie).

Alexandru Dabija, la „Comedie”, a valorificat-o, firește, cu măsura pe care i-o știm, pe o direcție de pronunțate motivații și cu o plăcere contaminantă a jocului de substanță. Nu a apăsât reflexul la actualitate, care rezultă mai surprinzător și de efect așa, drept pentru care și interpreții și-au găsit tonul optim. De expresie comică lucidă, subtilă, Ion Lucian (pe care îl revedem cu plăcere pe scena unde a slujit ani în șir – *Iorgu Langada*), Gheorghe Șimonca (*Traian Necșulescu*, excelent în jocul perspectivei duble), Eugen Racoți (un *comisar* el însuși derutat de capriciile demnitarilor).

Doi actori își găsesc în plăcerea jocului, prilej de fructificare maximă a umorului autentic, mai puțin relevant până acum la Vladimir Găitan, de exemplu (*Decebal Necșulescu*), reîntâlnit cu satisfacție într-un rol creat cu surprinzătoare vigoare cameleonică, relevat la Gabriela Popescu (*Miza*), dar parcă nu cu atâta comică feroare și chiar plusând spectaculos, ca acum. L-am reținut pe Dumitru Chesa (*Generalul Stamatescu*), eclipsat cu îngăduință de sine, parcă, de temperamentul cazon al consoartei, am evidențiat-o pe Mihaela Măcelaru (*Mitzi*) în rolul fetișcanei aprinsă de amorul vârstei, în al cărui foc îl atrage cu ceva și pe Aurelian Bărbieru (*Platon*). Nu știu de ce, mai puțin conturate și motivate în joc, Mihaela Teleoacă (*Amélie*) și Delia Nartea (*Nina*). Ca și Radu Bânzaru (*Bebe Damian*), prezent și-atât. Deși îngroșat puțin, bun momentul celor doi mardeiași, Șerban Georgevici (*Fane*), George Grigore (*Pislică*). Decor elegant (Puiu Antemir).

Probe materiale îl fac prezent pe autor prin exponatele din foaier (manuscrite, obiecte personale), o originală ceremonie de premiere cu pălării a unor artiști care i-au interpretat personajele (nostimă idee a directorului George Mihăiță) a precedat un spectacol ce-l aduce și spiritual pe Tudor Mușatescu printre noi, cu verva-l contaminantă și unică ce-l face nemuritor (la 22 februarie 2003 se vor împlini o sută de ani de la naștere).

Teatrul de Comedie - ...*Escu* de Tudor Mușatescu. Regia: Alexandru Dabija. Decor: Puiu Antemir. Costume: Anca Răduță. Cu: Vladimir Găitan, Ion Lucian, Gheorghe Șimonca, Dumitru Chesa, Aurelian Bărbieru, Radu Bânzaru, Mihaela Teleoacă, Gabriela Popescu, Delia Nartea, Mihaela Măcelaru, Eugen Racoți, Șerban Georgevici, George Grigore. Data premierei: 19 octombrie 2002.

Irina IONESCU

Depășire imposibilă

Deși este considerată „o prezentare exactă și plină de umor a generației Internet”, în care moartea „apare ca fiind singura experiență de viață, cea mai reală”, piesa lui Igor Bauersima – *Norway. Today*, este deja, ca mod de abordare și prezentare, un text datat.